

"והקרבתם מנחה חדשה לה"

השתוקקות האדם בימי הספירה לקבלת התורה מולידה בחג השבועות חידושי תורה לכל השנה

התורה בהר סיני, וכפי שמתבטא בלשון קדשו: "להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד בלבנו, כעבד ישאף צל וימנה תמיד מתי יבא העת הנכסף אליו שיצא לחרות".

וכבר העירו המפרשים כי בעיקר הטעם של ה"חינוך", שמצות הספירה היא לגלות תשוקתנו להגיע ליום קבלת התורה בחג השבועות, כן מובא בר"ן (סוף מסכת פסחים דף כח.) בשם מדרש אגדה:

"ובהגדה גם כן אמרו, בשעה שאמר להם משה, תעבדון את האלקים על ההר הזה, אמרו לו ישראל, משה רבינו אימתי עבודה זו, אמר להם לסוף חמישים יום, והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו, מכאן קבעו חכמים לספירת העומר". וכן הביא ה"אבודרהם" (ספירת העומר) בשם המדרש: "משל לאחד שהיה חנוש בבית האסורים, וצעק למלך להתירו ולתת לו בתו, והיה מונה והולך עד בוא הזמן, כן עשו ישראל בצאתם ממצרים".

בכל חג השבועות מגלה הקב"ה חידושי תורה לכל השנה

רחש לבי דבר טוב להעלות נקודה יקרה, בתועלת העצומה שאנו מגלים בספירת העומר את ההשתוקקות הגדולה לקבל התורה, על פי מה שכתב ב"שפת אמת" (שבועות תרל"ה ד"ה כמו): "כמו שכתבו חכמינו ז"ל (שמו"ר כח-ו) שכל הנביאים קיבלו נבואתם מהר סיני. כמו כן בכל שנה ושנה מקבל כל אחד מישראל בחג הזה, כל מה שעתידי להבין ולחדש בתורה".

על פי האמור הוא מפרש שם מה ששנינו בגמרא (פסחים סח.): "רב יוסף ביומא דעצרתא אמר, עבדי לי עגלא תלתא, אמר אי לא האי יומא דקא גרים, כמה יוסף איכא בשוקא". ופירש רש"י: "היה מצוה לאנשי ביתו להכין לו סעודה [מבשר עגל שנולד שלישי לאמו שהוא מובחר. אמר] אי

גאולת הגוף בחג הפסח גאולת הנפש בחג השבועות

כאשר נתעמק היטב בדברי ה"חינוך", נראה שהוא מבאר בדברי קדשו יסוד גדול בענין גאולת ישראל מגלות מצרים, שנכללו בה שתי גאולות, גאולה חומרית וגאולה רוחנית. גאולה חומרית היא מה שגאל הקב"ה את ישראל גאולת הגוף, מהשעבוד הקשה שנשתעבדו בהם המצרים כאדונים עם עבדים.

אולם גאולה זו אינה אלא הכנה אל הגאולה הרוחנית הבאה אחריה, שגאל הקב"ה גם את נפשות ישראל ששקעו במצרים במ"ט שערי טומאה, ונתן להם את התורה הקדושה המלמדת אותם אורחות חיים. וזהו שכתוב: "בהוציאת את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה".

ועל כך מגלה לנו ה"חינוך" בביאורו הנשגב, כי שתי הגאולות הללו מתחלקות לשני ימים טובים שהם חג הפסח וחג השבועות, כי בחג הפסח גאל הקב"ה את ישראל בעיקר גאולת הגוף, החל ביום ראשון של פסח כשהוציא אותם ממצרים, וכלה בשביעי של פסח בנס הגדול של קריעת ים סוף, שבני ישראל עברו בתוך הים ביבשה, ואילו המצרים שרדפו אחריהם טבעו בים סוף, אבל הגאולה הרוחנית שהיא תכלית גאולת ישראל ממצרים, לא נשלמה אלא בחג השבועות כשקיבלו ישראל את התורה בהר סיני, שעל כך שנינו במשנה (אבות פ"ו מ"ב): "שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה".

בדרך זו מבאר ה"חינוך" הטעם שצונו הקב"ה למנות הימים בין פסח לחג השבועות זמן מתן תורה, כדי להראות בכך שעיקר שמחתנו על הגאולה ממצרים בחג הפסח, הוא השלמת הגאולה הרוחנית בחג השבועות כשקיבלנו את

בפרשתנו פרשת אמור דבר בעתו מה טוב להתבונן במצות ספירת העומר שאנו מקיימים בימים אלו (ויקרא כג-טו): "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה, עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום, והקרבתם מנחה חדשה לה".

אחד מן הראשונים ממוני המצוות, בעל ה"חינוך", הפליא לתת טעם למצוות ספירת העומר, כדי להראות בכך את תשוקתנו הגדולה, להגיע אל היום הנכסף של קבלת התורה בחג השבועות, שכל העולם וכל ישראל לא נבראו אלא בשביל התורה, והנה הדברים בשלהבת אש קודש:

"משרשי המצוה על צד הפשט. לפי שכל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל, וכמו שכתוב (ירמיהו לג-כה) אם לא בריתי יומם ולילה וגו' [חוקות שמים וארץ לא שמת], והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה, וכמו שאמר השם למשה (שמות ג-יב) וזה לך האות כי אנכי שלחתיך, בהוציאת את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה. כלומר, שתקבלו התורה שהיא העיקר הגדול, שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם, וענין גדול הוא להם יותר מן החרות מעבדות..."

ומפני כן כי היא כל עיקרן של ישראל, ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד בלבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחרות, כי המנין מראה באדם, כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא".

חינוך: גאולת מצרים כלולה מגאולת הגוף בחג הפסח ומגאולת הנפש בקבלת התורה בחג השבועות

שם: תכלית ימי הספירה מפסח עד חג השבועות להביע את גודל השתוקקותנו להשלים גאולת הנפש

שפת אמת: "בכל שנה ושנה מקבל כל אחד מישראל בחג הזה [שבועות] כל מה שעתיד להבין ולחדש בתורה"

שם: "בעצרת על פירות האילן". פירות האילן הם חידושי תורה שהקב"ה משפיע על כל השנה

לאו האי יומא, שלמדתי תורה ונתרוממתי, הרי אנשים הרבה בשוק ששמך יוסף, ומה בני לבינם". הכוונה בזה שבכל חג השבועות עשה סעודה לבני ביתו, כדי להביע את שמחתו על חידושי התורה שמשפיעים לו מן השמים על כל השנה.

ומה נפלאים הם דברי ה"שפת אמת" (שבועות תרס"א) שמוסיף לבאר בזה מה ששינוי במשנה (ר"ה טז): "בארבעה פרקים העולם נידון". ומפרש שם: "בעצרת על פירות האילן". פירוש, בחג השבועות נידונים על פירות האילן. ומבאר ה"שפת אמת" הכוונה בזה:

"התורה נקראת עץ חיים, וכמו שאילן מוציא פירות בכל שנה ושנה, כמו כן התורה מתחדשת פירותיה בכל שנה. ולכן בעצרת על פירות האילן, היינו התחדשות התורה שנקראת עץ חיים. וכן איתא בספרים. ולכן נקרא (במדבר כח-כ) יום הביכורים. וכמו דאיתא במדרש שכל הנביאים וחכמים קיבלו בהר סיני חלקם בתורה, רק שנתפרשו דבריהם כל אחד בשעתו, כמו כן בכל חג שבועות זמן מתן תורתנו, מקבלין בני ישראל חלק התורה המתחדשת על כל ימי השנה, ואחר כך מוציאים מכח אל הפועל כל אחד במקומו ושעתו".

חג השבועות יום הדין של מתן תורה

והנה מה שכתב: "וכן איתא בספרים", נראה שכוונתו למה שהביא השל"ה הקדוש (מסכת שבועות פרק נר מצוה אות ט) בשם המקובל האלקי בעל "תולעת יעקב", כי חג השבועות הוא יום הדין של מתן תורה, שבו נידונות נשמות ישראל שהן בבחינת "פירות האילן", על שיצאו מאילן הנשמות של הקב"ה, אם עסקו בתורה וקיימו מצוות התורה כראוי. והנה הם דברי השל"ה בלשון קדשו:

"חייב אדם לשמוח בזה החג ביותר, כי הוא יום שזכינו בו לכתר תורה, ובפסחים פרק אלו דברים (דף סח): הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם... מכל מקום (תהלים ב-יא) גילו ברעדה כתיב, והשמחה אשר ישמח תהיה שמחה רוחנית, והודות והלל להשם יתברך שנתן לנו התורה, מתעורר מאוד בלבו להתקדש ולתקן מעשיו, ולהיות מוכתר בכתר תורה לקיים והגית בו יומם ולילה, כי היום הקדוש הזה הוא יומא דדינא.

זה לשון תולעת יעקב דף נ"ח, ודע כי כמו שבראש השנה רצה הקב"ה להשגיח ולדרוש

ההמה אליו, אנחנו טמאים לנפש אדם, למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל, ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם".

ופירש רש"י: "עמדו ואשמעה, כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו, אשרי ילוד אשה שכך מובטח, שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה". ואמנם כן כפי שהיה מובטח כך זכה לשמוע באותו מעמד מפי הקב"ה מצות הקרבת פסח שני, כפי שמפורש בהמשך הכתובים (שם י):

"איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם או לדורותיכם ועשה פסח לה; בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו על מצות ומרורים יאכלהו". ופירש רש"י (שם ז): "וראויה היתה פרשה זו להיאמר על ידי משה כשאר כל התורה כולה, אלא שזכו אלו שתיאמר על ידיהן, שמגלגלין זכות על ידי זכאי".

מצינו על כך חידוש נשגב בשם הגה"ק בעל "חידושי הרי"ם" ז"ע, כפי שהביא נכדו ב"שפתי צדיק" (פרשת בעלותך אות יג), כי מצוה זו נתחדשה בשמים בזמן ההוא, בזכות לבם הנשבר של האנשים ההם שהצטערו צער רב שאינם יכולים להקריב את הפסח, ובזכות ההשתוקקות העצומה שהיתה להם להקריב את הפסח, חידש הקב"ה לישראל מצות הקרבת פסח שני, הנה הדברים בלשון קדשו:

"זקיני הקדוש ז"ל אמר, יען שהטמאים צעקו למה נגרע, ואין מובן כלל מה צעקו, הלא בפיהם אמרו טעם הגרעון מפני הטומאה, אבל היה צר להם מאד שיחסרו מצוה הקדושה כזו, ולא יכלו להתאפק מלזעוק למה נגרע, ועל ידי גודל התלהבות תשוקתם להמצוה נפתח פתח חדש, שיתמשך אור קדושת הפסח שלשים יום ויוכלו אז לעשות".

מעשה בני אדם, כי הוא יום הבריאה הראשונה וחידוש העולם... כן רצה ביום מתן תורה שהוא מורה על חידוש העולם, להשגיח ולדרוש על מעשה העולם ולדונו על פירות האילן... וכבר ביארנו כי הפירות ההם, הם הנשמות הפורחות מאילנו של הקב"ה, והעולם נידון ביום זה על התורה שניתנה בו שביטלו עצמם ממנה, והוא אמרם על פירות האילן, בלא השלימים בתורה ובמצוות כראוי".

ב"כתבי קודש רמ"מ" להגה"ח ר' משה מידנער ז"ל (אות שלד) מביא על כך בשם הרבי ר' ברוך ממעוז'בוז' ז"ע, שהיה רגיל לומר שהוא מתיירא מחג השבועות יותר מראש השנה, כי בראש השנה עיקר המשפט והדין הוא על גשמיות: "א קויליטש ארויף א קויליטש אראפ", כלומר "חלה יותר חלה פחות", ואילו בחג השבועות הדין הוא על רוחניות, אם עסקנו בתורה וקיימנו את מצוותיה כראוי.

וכאשר נצרך את דברי ה"תולעת יעקב" עם דברי ה"שפת אמת", כי אז יצא לנו שיום הדין בחג השבועות הוא על חלקי התורה שקיבלנו בשנה שעברה בחג השבועות על כל השנה, אם עמלנו בתורה כראוי כדי לגלות כל אותם החלקים שגילה לנו הקב"ה, אז ימשיך הקב"ה להעניק לנו שפע חדש של תורה בחג השבועות על כל השנה.

מצות פסח שני נתחדשה בזכות השתוקקותם העצומה

הנה מה טוב ומה נעים לבאר בזה משמעות המצוה של ספירת העומר, על פי מה שמצינו במצוה של פסח שני בפרשת בעלותך (במדבר ט-ו):

"ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא, ויקרבו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא, ויאמרו האנשים

ידי היגיעה בתורה מגלה האדם את השתוקקותו האמיתית לזכות לתורה, ועל ידי זה הוא זוכה לגלות חלקו בתורה.

געגועים לתורה במעי אמו "מי יתנני כירחי קדם"

חשבתי דרכי לבאר בזה מה ששינינו בגמרא (מדה ל:): "דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו, לפנקס שמקופל... ואוכל ממה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה... ונר דלוק לו על ראשו, וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, שנאמר (איוב כט-ג) בהלו נרו עלי ראשי... ואין לך ימים שאדם שרוי בטובה יותר מאותן הימים, שנאמר (איוב כט-ב) מי יתנני כירחי קדם... ומלמדן אותו כל התורה כולה... וכיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה."

וכתב בספר "מעלות התורה" לגאון רבי אברהם (ד"ה עוד איתא בילקוט) בשם אחיו הגר"א מווילנא זי"ע, הכוונה בזה שמלמדים אותו את חלק תורתו שהוא צריך לברר בעולם הזה, ואחר כך משכחים אותו כדי שיזכה לכך על ידי יגיעתו בתורה. והנה דבריו הבהירים:

"ואמר בגמרא (ירושלמי ברכות פ"א ה"ב), כל הלומד תורה ואינו מקיימה, נח לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם. ואמר אחי הגאון זלה"ה, שהוא על פי מה דאיתא במסכת נדה, כשהתינוק במעי אמו מלמדים אותו כל התורה כולה, ומיד כשיצא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו, ולכאורה צריך עיון מה תועלת יש במה שמלמדים אותו, ואחר כך משכחים אותו והוא כלא למד כלל."

ונראה על פי מה שכתב האלשיך, על מה שאנו אומרים ותן חלקנו בתורתך, לפי שכל הנשמות עמדו על הר סיני וקבלו כל אחד חלקו בתורה, וזה שכתוב בגמרא יגעתו ומצאתי תאמין, מצאתי דייקא, כאדם המוצא אבדתו, לפי שהוא חלקו. ולפי זה אילו לא היו מלמדים אותו, כשהיה במעי אמו, איך היה יכול להגיע על ידי יגיעתו, ואם לא היה שוכח לא היה צריך ליגע, ואם כן בטל שכר ועונש."

ולכן מלמדים אותו חלק תורתו במעי אמו, וזה נקרא כל התורה, רצונו לומר מה שנוגע לחלק נשמתו, ובצאתו לאויר העולם הוא נשכח ממנו, ואחר כך על ידי יגיעתו יכול למצוא אבדתו, ואם כן כל הלומד ואינו מקיים מוטב לו שלא יצא לאויר העולם, כי בשביל הלימוד לבד לא היה צריך לצאת

על פי תולעת יעקב: חג השבועות הוא יום הדין אם השתמשו כראוי בתורה שהשפיע הקב"ה על כל השנה

חידושי הרי"ם: ההשתוקקות של אנשים שהיו טמאים להקריב הפסח הולידה בשמים את המצוה של פסח שני

תכלית מ"ט ימי הספירה להביע ההשתוקקות הגדולה לתורה שמולידה את מ"ט שערי בינה בחג השבועות

"תספרו חמישים יום", להביע השתוקקותנו לתורה "והקרבתם מנחה חדשה לה", חידושי תורה לכל השנה

לגלותו כלל. וזהו בכל ביתי נאמן הוא, והיינו דאמר ליה הקב"ה למשה רבינו עליו השלום אליעזר בני כך אומר, עקיבא בני כך אומר, רצונו לומר דהיינו אותה הנשמה ראוי לגלות לו כך וכך בתורה."

נמצינו למדים מזה, כי בכל דור ודור מתגלים חידושי תורה שלא נתגלו עד היום, כי כך גזרה חכמתו יתברך שחידושי תורה הללו יתגלו דוקא על ידי חכמי התורה שבדור ההוא, שלא היו יכולים להתגלות מקודם אפילו על ידי הראשונים כמלאכים. הנה כי כן נשכיל להבין הלקח הנשגב שאנו חייבים ללמוד מפסח שני, כי כמו שבימים ההם נתחדשה בשמים המצוה של פסח שני בזכות ההשתוקקות הגדולה של הטמאים להקריב את הפסח אף שהיו פטורים מכך, כך בכל דור ודור אי אפשר לזכות בחידושי תורה שנפלו בחלקו, רק בתנאי שישתוקק האדם לזכות לתורה בכל לבו ונפשו, כי ההשתוקקות היא המולידה את חלקו בתורה שעדיין לא היה בעולם.

וזהו שאמר החכם מכל אדם (משלי ב-ד): "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא". דרשו על כך במדרש (ילקוט שמעוני משלי שם רמז תתקלב): "אמר ריש לקיש, אם אין אדם הולך אחר דברי תורה, הם אינם באים אחריו, וכן רבי נהוראי אומר, הוי גולה למקום תורה, ואם אדם מחפש אחריהן, מתוך כך זוכה לחכמה ולבינה, לכך נאמר ודעת אלקים תמצא."

מאמר זה מתאים להפליא עם מה שאמר ריש לקיש עצמו בגמרא (ברכות סג): "מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר (במדבר יט-יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל". יומתק להבין בזה מה ששינינו בגמרא (מגילה ו:): "אם יאמר לך אדם, יגעתו ולא מצאתי אל תאמן, לא יגעתו ומצאתי אל תאמן, יגעתו ומצאתי תאמן". לפי האמור הביאור בזה, כי על

ההשתוקקות לתורה היא שורש לחידושי תורה

והנה ידוע מה שמבואר בכל הספרים הקדושים שכל אחד מיישראל יש לו חלק בתורה, כמו שאנו אומרים בכל תפלות השבת בברכה האמצעית: "ותן חלקנו בתורתך". ומה נפלאים הם דברי הגה"ק החיד"א בספר "חסדי אבות" על מסכת אבות, שדיבר בקדשו לפרש המשנה (אבות פ"ג מ"ח): "כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו".

"אפשר לומר במה שידוע כי כל אחד קיבל חלקו בתורה בסיני, ואם הוא ירא שמים הוא המוציא לאור אשר קיבלה נשמתו, והחידוש ההוא אין אחר יכול לחדשו כי הוא חלקו, ואם זכה וחדש החידוש ההוא אשר קיבלה נשמתו, ואחר זה שכוח מעיקרא, זו רעה חולה, שהחידוש ההוא אין חכם אחר יכול לחדש, וזהו שאמר כל השוכח דבר ממשנתו דייקא, מהשייך לשורש נשמתו ושכחו מתחייב בנפשו".

וזהו שכתב החיד"א עוד ב"דבש לפי" (מערכת ח אות ג): "האחרונים יכולים לחדש מה שלא יכלו הראשונים, כי עדיין לא הגיע זמן החידוש ההוא". ונראה ברור כי מקור דברי החיד"א הוא מדברי זקינו המקובל האלקי רבי אברהם אזולאי ב"חסד לאברהם" (מעין ב נהר כא), הנה הדברים בלשון קדשו:

"התורה ונשמתן של ישראל ענין אחד הוא ובחינותיהן שוה... ובכל נשמה ונשמה יש לה בחינה ידוע בתורה שאי אפשר שתתגלה על ידי זולתו, אלא אותה הנשמה תגלה אותם הסודות, ובעוד שאותה הנשמה לא גילה אותם הסודות אין הקב"ה מגלה אותם לצדיקים כלל, זולתי למשה רבינו ע"ה שאפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש בתורה נאמר למשה, אלא שלא ניתן לו רשות

ועל ידי זה אנו זוכים לחדש את קבלת התורה בכל חג השבועות.

הנה כי כן מבואר היטב הקשר הנפלא בין פירוש הפסוק בדרך הפשט לפירושו בדרך הרמז, כי בדרך הפשט פירוש הפסוק: "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא", שאי אפשר לזכות להשגות התורה רק בתנאי שהוא מחפש ומשתוקק לתורה, כאדם המחפש אחרי כסף ומטמונים של אוצרות זהב, כי ההשתוקקות מולידה את חלק תורתנו שהיה גנוז עד הנה.

יסוד זה מתקשר להפליא עם פירוש הפסוק בדרך רמז: "וכמטמונים תחפשנה", היינו "וכמ"ט מונים", כי כמו שבכל שנה אנו מונים מ"ט ימי ספירת העומר שבהם אנו משתוקקים לתורה, כדי שבזכות ההשתוקקות נזכה לקבל בחג השבועות מ"ט שערי בינה שבתורה, כך כל פעם שאדם רוצה להשיג השגות חדשות בתורה, הרי הוא צריך לעמול לחפש ולהשתוקק עליהן כי בזכות ההשתוקקות יתגלו לפניו שערי בינה.

מעתה יאירו עינינו להבין פירוש הכתוב: "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה, עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום", היינו כמו שפירש רש"י לספור מ"ט ימים עד יום החמישים ולא עד בכלל, כדי להביע בכך את גודל תשוקתנו לחדש קבלת התורה בחג השבועות. ומפרש הכתוב התועלת בזה: "והקרבתם מנחה חדשה לה'", בזכות ההשתוקקות תזכו להקריב להקב"ה "מנחה חדשה" דייקא, שהם חידושי תורה שיוורדים בחג השבועות על כל השנה.

ומה שסיים דבריו: "לכך מונים עד נ' ימים וכמ"ט מונים תחפשנה", כוונתו לפרש בזה רמז הכתוב הנ"ל: "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא". ועל כך הוא מרמז כי תיבת וכמטמונים היא אותיות "וכמ"ט מונים", היינו מ"ט ימי ספירת העומר שאנו מונים לפני חג השבועות.

ונראה לפרש לפי זה דברי ה"רוקח" שמקשר בין פירוש הכתוב בדרך פשט: "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה", ובין הרמז של ה"רוקח" במילת וכמטמונים שהיא אותיות "וכמ"ט מונים", על פי דברי הר"ן הנ"ל שהביא בשם המדרש: "בשעה שאמר להם משה לישראל במצרים, תעבדון את האלקים על ההר הזה, אמרו לו אימתי עבודה זו, אמר להם לסוף חמישים יום, והיו מונים כל אחד ואחד לעצמו, מכאן קבעו חכמים לספירת העומר".

לפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שיש בתורה מ"ט שערי בינה שנתגלו למשה רבינו, והוא מסרם לישראל כל אחד לפי השגתו, והרי כבר למדנו כי אי אפשר שיתגלו שערי תורה רק על ידי השתוקקות וגעגועים שמתגלים ישראל לזכות להשגות התורה, לכן כאשר הודיע משה לישראל שהם עתידים לקבל את התורה, התחילו לספור מ"ט ימים אשר בהם השתוקקו לזכות להשגות התורה, ועל ידי ההשתוקקות זכו שנתגלו להם מ"ט שערי בינה, כנגד מ"ט שערי געגועים שגילו במ"ט ימי העומר.

וכך בכל שנה ושנה לקראת חג השבועות שצריך לקבל את התורה מחדש, צריך לספור מ"ט ימי הספירה כדי להביע בהם השתוקקות לקבל מחדש את מ"ט שערי בינה בחג השבועות,

לאויר העולם, שגם במעי אמו למד כל חלקו, אבל המקיים משלים כוונת הבריאה, שלא היה יכול לקיים התורה בעודו במעי אמו, הגם שלמדה".

לפי האמור יש לבאר הענין בזה, כי דרכו של אדם להתגעגע לימים הטובים שהיו לו בימי נעוריו, לכן כאשר העובר נמצא במעי אמו, ואין לו שם שום דאגה כי הוא ניזון מאמו, מלמדים אותו כל חלק תורתו, וכשיוצא לאויר העולם משכחים אותו כל מה שלמד, כדי ששיג את חלקו בתורה בעמל וביגיעה, ועל ידי שהוא משתוקק להיזכר מה שלמד במעי אמו, שעל כך כתוב: "מי יתנני כירחי קדם", הוא זוכה לגלות את כל חלקי תורתו.

"וכמטמונים תחפשנה" כמ"ט מונים של ימי הספירה

בדרך זו במסילה נעלה להבין מה שצונו הקב"ה לספור מ"ט ימי ספירת העומר לפני קבלת התורה בחג השבועות, כמו שכתוב (ויקרא כג-טו): "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה, עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום והקרבתם מנחה חדשה לה".

והנה מצינו ביאור נפלא על כך לאחד מן הראשונים בספר "הרוקח" (סימן רצד הלכות העומר) בלשון קדשו: "תספרו חמישים יום. כי נ' שערי בינה הם, מ"ט ימים מונים, כנגד מ"ט שערים שמסר הקב"ה למשה, לכך מונים עד נ' ימים וכמ"ט מונים תחפשנה". כלומר הקב"ה צונו לספור מ"ט ימי העומר כנגד מ"ט שערי בינה שנמסרו למשה, כמבואר בגמרא (ר"ה כא:): "חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד שנאמר (תהלים ח-י) ותחסרהו מעט מאלקים".

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי'

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com